

NÁVRH KRITERIÍ PRO OBECNÉ HODNOCENÍ KVALITY DOKUMENTACÍ ZPRACOVANÝCH DLE ZÁKONA č. 244/92 Sb.

Jiří Dušík, Zdeněk Kouba

PEAC - Centrum pro veřejné posuzování vlivů na životní prostředí

1. POPIS NAVRHOVANÉHO ZÁMĚRU

Výchozí podmínky jsou dány popisem záměru a jeho vstupů do prostředí a popisem dotčeného prostředí

1.1. Popis záměru

Pro posouzení technických parametrů záměru je obvykle nezbytné přiložit navrhované řešení ve formě projektové studie.

- 1.1.1. Jsou účely a cíle navrhovaného záměru objasněny natolik, aby bylo možno uvažovat o alternativních řešeních ?
- 1.1.2. Obsahuje dokumentace dostatečně detailní popis výstavby, vlastního provozu činnosti popř. i její likvidace ?
- 1.1.3. Jsou uvedeny všechny nepřímé, záměrem vyvolané investice ?
- 1.1.4. Jsou odhadnuty počty pracovníků, popř. návštěvníků, kteří se budou na místě činnosti vyskytovat během stavby a provozu činnosti ?

1.2. Vstupy a výstupy záměru do prostředí

- 1.2.1. Je určen druh a množství surovin a nároky na energetické zdroje potřebné pro stavbu a provoz záměru ?
- 1.2.2. Jsou uvedeny zdroje surovin potřebných pro realizaci a provoz záměru ?
- 1.2.3. Jsou uvedeny typy a spočítáno množství předpokládaných odpadů, včetně rychlosti jejich produkce ?
- 1.2.4. Jsou tyto hodnoty uvažovány kromě fázi realizace, běžného provozu i pro havárie ?
- 1.2.5. Jsou uvedeny metody podle nichž bylo k tyto údaje určeny ?
- 1.2.6. Jsou uvedeny způsoby a rozsah předpokládaného transportu surovin a produktů, včetně odpadů ?

1.3. Popis variant

- 1.3.1. Jsou údaje zmíněné v kritériích 1.1. a 1.2. uvedeny pro každou variantu ?

2. POPIS OVLIVNĚNÉHO PROSTŘEDÍ

Popis ovlivněného prostředí zahrnuje popisy umístění záměru, dotčeného prostředí a nulové varianty

2.1. Umístění záměru

Lokalizace, nákresy, modely, popř. jiné grafické znázornění jsou obvykle jak u odborné tak i u laické veřejnosti významným vodítkem pro seznámení s navrhovaným záměrem a zvážení potenciálních vlivů

- 2.1.1. Je názorně graficky naznačena výsledná fyzická přítomnost investice v uvažovaném prostředí ?

- 2.1.2. Jsou vyznačeny nové způsoby a změny ve využívání území po realizaci záměru?
- 2.1.3. Jsou uvedeny trasy transportu surovin a produktů, včetně odpadů?

2.2. Popis dotčeného prostředí

Složky dotčeného prostředí zahrnují obyvatelstvo, ekosystémy a antropogenní systémy

- 2.2.1. Jsou uvedeny důvody pro určení hranic dotčeného prostředí?
- 2.2.2. Je prostředí, kde je očekáván dopad uvažováno natolik obecně, aby bylo možno určit všechny potenciální vlivy?
- 2.2.3. Je určena významnost jednotlivých složek životního prostředí?
- 2.2.4. Byly při sběru podkladních informací využity odpovídající informační zdroje?

2.3. Popis nulové varianty

Nulová varianta charakterizuje stávající stav a její popsaní tvoří základ pro určení celospolečenské výhodnosti investice a pro pozdější monitorig skutečných dopadů investice.

- 2.3.1. Jsou určeny a popsány všechny důležité složky životního prostředí na místě navrhovaného záměru?
- 2.3.2. Je postačujícím způsobem popsána stávající ekologická zátěž dotčeného území?
- 2.3.3. Je uvedeno posouzení očekávaného vývoje území v případě, že by se činnost nerealizovala?

3. ANALÝZA PODSTATNÝCH VLIVŮ

Vlivy jsou charakterizovány jako odchýlení se od výchozích podmínek a jsou určeny svým rozsahem a důležitostí

3.1. Určení vlivů

Investice může mít dopad zejm. na obyvatelstvo, ekosystémy, antropogenní systémy, aj.

- 3.1.1. Jsou vlivy určeny systematicky?
- 3.1.2. Jsou při určování potenciálních vlivů uvažovány všechny přímé i druhotně vyvolané investice, včetně vlivů vznikajících z využívání zdrojů energie a surovin?
- 3.1.3. Jsou uvažovány všechny vstupy záměru do prostředí jak při standardních, tak i pro nestandardních podmínkách provozu?
- 3.1.4. Jsou uvažovány všechny složky životního prostředí?
- 3.1.5. Byly do určování potenciálních vlivů zapojeny zainteresované strany?

3.2. Klasifikace a posouzení důležitosti vlivů

Vlivy mohou být přímé a nepřímé, kumulativní, synergické, dočasné, krátkodobé, dlouhodobé a permanentní, místní a oblastní, aj. Důležitost odráží význam jednotlivých vlivů, a je dána zejm. jejich trváním, rozsahem a reversibilitou

- 3.2.1. Jsou jednotlivé vlivy blíže charakterizovány a klasifikovány?
- 3.2.2. Je u každého vlivu odhadnuta jeho závažnost?
- 3.2.3. Jsou uvedeny základní parametry a postupy, podle kterých bylo postupováno?
- 3.2.4. Byly do klasifikace potenciálních vlivů zapojeny zainteresované strany?

3.3. Predikce vlivů

Predikce vlivů zahrnuje určení rozsahu pravěpodobného poškození jednotlivých složek prostředí

- 3.3.1. Je vlivům věnovaná pozornost přiměřená jejich relativní důležitosti?
- 3.3.2. Jsou při stanovení rozsahu poškození definovány referenční stupnice, popř. alespoň limitní hodnoty pro stanovení přípustnosti vlivu na prostředí?
- 3.3.3. Byly do tvorby referenčních stupnic zapojeny dotčené a zainteresované strany ?
- 3.3.4. Jsou uvedeny metody použité pro predikci vlivů ?
- 3.3.5. Jsou uvedeny možné nepřesnosti způsobené nedostatkem podkladních informací či jejich zpracováním ?

4. ALTERNATIVY A KOMPENZAČNÍ OPATŘENÍ

Cílem EIA je porovnat minimálně dvě varianty budoucího stavu: nulovou alternativu a navrhovanou variantu záměru, které posoudí výhodnost navrhovaného řešení. V případě doporučení realizace by měla být navržena příslušná zmírňující opatření.

4.1. Alternativy

Jednotlivé alternativy záměru se mohou lišit zejm. v umístění, rozsahu a druhu použité technologie,...

- 4.1.1. Jsou uvažovány alternativy, které by již svými parametry zmírnily rozsah vlivů na prostředí ?
- 4.1.2. Jsou tyto varianty souměřitelné (tj. není již předem zřejmé, která varianta bude doporučena) ?
- 4.1.3. Byly varianty systematicky porovnány a seřazeny podle jejich výhodnosti z hlediska ochrany životního prostředí?
- 4.1.4. Jsou uvedeny metody, na základě kterých bylo porovnání variant provedeno ?

4.2. Rozsah a efektivnost zmírňujících opatření

Zmírňující opatření mohou zahrnovat opatření na likvidaci odpadů, fázování výstavby a provozu, aj.

- 4.2.1. Pokusil se předkladatel dokumentace zmírnit všechny negativní vlivy na prostředí?
- 4.2.2. Byly zmírňující opatření projednávány s dotčenými stranami ?
- 4.2.3. Jsou dány záruky, že navrhovaná zmírňujících opatření budou realizována ?
- 4.2.4. Je předložen nástin monitoringu během výstavby, provozu, popř. likvidace investice?

4.3. Kompenzační opatření

Kompenzační opatření mohou být navržena formou náhrad poškozených ekosystémů, zvýšeným režimem ochrany cenných biotopů; .. v poslední řadě finanční odškodnění majitelům poškozených pozemků a objektů

- 4.3.1. Jsou odpovídajícím způsobem navržena kompenzační opatření za reziduální vlivy, které nemohly být odstraněny zmírňujícími opatřeními ?
- 4.3.2. Byla kompenzační opatření projednávána s dotčenými stranami ?

5. SROZUMITELNOST DOKUMENTACE

Srozumitelnost dokumentace ovlivňuje především rozvržení textu, způsob prezentace odborných údajů a přítomnost kvalitního shrnutí netechnického charakteru

5.1. Rozvržení textu

Dokumentace by měla být rozdělena do logických částí, které umožní rychlou orientaci v systému hodnocení

- 5.1.1. Jsou informace uspořádány v logických, od sebe oddělených úsecích?
- 5.1.2. Obsahuje dokumentace podrobný obsah a indexovaný rejstřík vlivů?
- 5.1.3. Jsou v textu zdůrazněna všechna závažná fakta (např. formou zvýraznění nebo shrnutí závěrů jednotlivých kapitol)?

5.2. Prezentace odborných údajů

Vstupní data a výsledky hodnocení by měly být kontrolovatelné, tj. měly by být jednoznačně a srozumitelně prezentovány

- 5.2.1. Je dokumentace psána stručným a každému srozumitelným jazykem.
- 5.2.2. Jsou vysvětleny všechny odborné termíny a zkratky?
- 5.2.3. Jsou při jednotlivých analýzách uváděny zdroje vstupních informací?

5.3. Shrnutí netechnického charakteru

Dokumentace musí vždy obsahovat shrnutí netechnického charakteru, které sumarizuje hlavní závěry dokumentace a metody jak jich dosaženo

- 5.3.1. Obsahuje dokumentace stručné a výstižné shrnutí netechnického charakteru?
- 5.3.2. Jsou v tomto shrnutí uvedeny všechny důležité vlivy, které nemohou být zmírněny?

HODNOCENÍ KRITERIÍ

Kriteria jsou hodnocena podle této klasifikační stupnice:

Přijatelná kvalita zpracování

- A - Obecně dobře provedeno. Vyskytují se pouze drobné nedostatky.
- B - Obecně uspokojivé a úplné. Vyskytují se pouze menší opomenutí a nedostatky.
- C - Může být považováno za uspokojivé i přes nedostatky a nepřesnosti.

Nepostačující kvalita zpracování

- D - Některé části jsou dobře provedeny, ale celkově je nutno je nutno zpracování nutno považovat za neuspokojivé vzhledem k nedostatkům a nepřesnostem.
- E - Neuspokojivé. Byly nalezeny výrazné nedostatky a opomenutí.
- F - Velmi neuspokojivé. Podstatné části jsou zpracovány zcela nedostatečně nebo jsou vynechány.
- NP - Nepoužitelné. Tato charakteristika nesouvisí s kontextem posuzované dokumentace

HODNOTÍCÍ TABULKA

1. POPIS NAVRHOVANÉHO ZÁMĚRU ....

1.1. POPIS ZÁMĚRU ....

- 1.1.1. ....
- 1.1.2. ....
- 1.1.3. ....
- 1.1.4. ....

1.2. VSTUPY A VÝSTUPY ZE ZÁMĚRU ...

- 1.2.1. ....
- 1.2.2. ....
- 1.2.3. ....
- 1.2.4. ....
- 1.2.5. ....
- 1.2.6. ....

1.3. POPIS VARIANT ...

- 1.3.1. ....

2. POPIS OVLIVNĚNÉHO PROSTŘEDÍ ...

2.1. UMÍSTĚNÍ ZÁMĚRU ...

- 2.1.1. ....
- 2.1.2. ....

2.2. POPIS DOTČENÉHO PROSTŘEDÍ ...

- 2.2.1. ....
- 2.2.2. ....
- 2.2.3. ....
- 2.3.4. ....

2.3. POPIS NULOVÉ VARIANTY ...

- 2.3.1. ....
- 2.3.2. ....
- 2.3.3. ....

3. ANALÝZA PODSTATNÝCH VLIVŮ ....

3.1. DEFINOVÁNÍ VLIVŮ ...

- 3.1.1. ....
- 3.1.2. ....
- 3.1.3. ....
- 3.1.4. ....
- 3.1.5. ....

3.2. KLASIFIKACE VLIVŮ ...

- 3.2.1. ....
- 3.2.2. ....
- 3.2.3. ....
- 3.2.4. ....

3.3. PREDIKCE VLIVŮ ...

- 3.3.1. ....
- 3.3.2. ....
- 3.3.3. ....
- 3.3.4. ....

4. ALTERNATIVY A KOMPENZAČNÍ OPATŘENÍ ....

4.1. ALTERNATIVY ....

- 4.1.1. ....
- 4.1.2. ....
- 4.1.3. ....
- 4.1.4. ....

4.2. ZMÍRŇUJÍCÍ OPATŘENÍ ...

- 4.2.1. ....
- 4.2.2. ....
- 4.2.3. ....
- 4.2.4. ....

4.3. KOMPENZAČNÍ OPATŘENÍ ....

- 4.3.1. ....
- 4.3.2. ....

5. SROZUMITELNOST DOKUMENTACE ....

5.1. ROZVRŽENÍ TEXTU ....

- 5.1.1. ....
- 5.1.2. ....
- 5.1.3. ....

5.2. PREZENTACE ODBORNÝCH ÚDAJŮ ...

- 5.2.1. ....
- 5.2.2. ....
- 5.2.3. ....

5.3. SHRNTÍ NETECH. ÚDAJŮ ...

- 5.3.1. ....
- 5.3.2. ....

Komentář

Metodika je založena na systému hodnocení vyvinutém v EIA Centru na Universitě v Manchesteru (viz. Lee a Colley [1990]). Tento systém byl po dohodě s vedením EIA Centra v Manchesteru modifikován a upraven centrem PEAC pro české podmínky.

Uváděná kritéria jsou použitelná především pro běžné hodnocení úplnosti informací v dokumentaci, nikoliv jejich kvality. Posouzení kvality informací vyžaduje podrobnou analýzu a je cílem Posudku.

Každá dokumentace by měla být hodnocena nejméně dvěma hodnotiteli, kteří provedou hodnocení nezávisle na sobě. Tito by měli výsledky prvního posouzení porovnat a projednat případné zásadní rozdíly.

Hodnocení se provádí v hierarchickém pořadí od kritérií dílčích (i.i.i.) ke kritériím komplexním (i.i.,i.,) výsledky jsou zaznamenávány do hodnotící tabulky. Při hodnocení kritérií vyšších řádů, které se pomocí tohoto systému provádí syntézou kritérií nižších řádů, je možno přihlídnout k subjektivnímu hodnocení daného kritéria jako celku. Dále je možno vzít v úvahu faktory, které nebyly zohledněny kritérii nižších řádů, v tomto případě by však měl hodnotitel jejich existenci poznamenat.

Seznam použité literatury:

- Lee, N., Colley, R., [1990]: Reviewing the quality of Environmental Statements, Occasional Paper No.24, EIA Centre, University of Manchester, 45 str.
- ANZECC [1991]: The functions and purposes of EIA, Australian and New Zealand Environmental Council, Wellington, 49 str.
- Dusík, J., Kouba, Z., [1993]: Zahraniční zkušenosti a doporučení pro přípravu dokumentace, PEAC, Informační listy 3/93, str.26-33
- ECE, UN [1991]: Policies and systems in EIA, UN ECE, Geneva, 44str.
- IAE [1993]: EIA v běžné praxi, Podkladní materiály pro kvalifikační kurs pro lektory EIA, Institut aplikované ekologie VSŽ, 26.-30.4.'92, Kostelec nad Černými lesy
- Raindai, A. [1987]: Link between EIA and decision making, Paper No.15, Seminar on EIA, UN ECE, 21.-25.9.'87, Warsaw, 8 str.
- UNEP [1987]: Guidelines to EIA in developing countries, UNEP, Nairobi, 44 str.
- Schoelten [1992]: Independent EIA review in the Netherlands, 8str.
- Wallace, [1987]: Assessing the assessors - experience learned from Canadian EIA process, Paper presented at Seminar on EIA, UN ECE, 21.-25.9.'87, Warsaw, 8str.

SHRNUTÍ DOSAVADNÍCH ZKUŠENOSTÍ Z PROCESEM EIA V ČR

Ing. František Čečák

Český ekologický ústav

I. ZKUŠENOSTI Z APLIKACE ZÁKONA ČNR č. 244/1992 Sb.

Uzákoněním procedury EIA se proces prosazování a schvalování nejrůznějších investičních aktivit v našem státě výrazně zprůhlednil a díky jeho demokratičnosti jsou kladeny zvýšené nároky na všechny zúčastněné strany.

Níže uvedené zkušenosti vychází především z pracovních jednání s investory "akcí" posuzovaných procedurou EIA, zástupci dotčených obcí i nejšířší veřejností a ze studia zpracovaných dokumentací a posudků a účasti na veřejných projednáních posudků. Některé zkušenosti je možno zobecnit, ale většina je typická vždy jen pro určitého účastníka procesu EIA.

A. INVESTOR

Investor se musí z celé procedury EIA dozvědět, jak výsledky hodnocení ovlivní realnost akce, zda je projekt vůbec realizovatelný; musí si zajistit zpracování dokumentace o hodnocení vlivu zamýšlené aktivity na životní prostředí, dále na jeho náklady zajistí příslušný orgán zpracování posudku; na veřejném projednání investor

stručně specifikuje a obhajuje zamýšlenou investiční aktivitu; výsledné stanovisko příslušného orgánu pak přikládá společně s dalšími potřebnými dokumenty k projektové dokumentaci a teprve poté následuje "klasické" územní a stavební řízení.

Investoři však často uvažují "po staru" a v rámci jednotlivých fází procedury EIA jsou pak nuceni hledat odpovědi na základní otázky, jejichž řešení často v minulosti nebylo nutné a na které nejsou v zásadě připraveni odpovídat takovými kroky, které by byly v souladu s demokratickým vývojem naší společnosti a zvýšenou ochranou životního prostředí

Některé praktické zkušenosti:

1. Investor nemá zodpovězeny základní otázky ve vazbě na stát, společnost, území, zejména:

- a) Je investiční záměr v souladu s politikou, potřebami a rozvojem daného státu, regionu?
- b) Je investiční záměr v souladu s územně plánovací dokumentací daného regionu, lokality?

- c) Podléhá nebo nepodléhá investiční záměr procesu posuzování vlivů na životní prostředí (E.I.A.), není výrazně v rozporu s ochranou životního prostředí?
- d) Jaká je potřeba a přínos dané investiční aktivity z ekologického, ekonomického, sociálního, politického a souhrnně hospodářského hlediska? (nezanedbatelné jsou i vazby historické)
- e) Není investiční aktivita v rozporu se zvláštními zájmy (vojenské, apod.)?
- f) Je investor schopen a ochoten realizovat různé přidružené investice, a do jaké výše (z hlediska optimalizace vlivu investic v daném území)?

2. Investor nemá dořešeny základní problémy spojené s výstavbou (např. u spalovny odpadů - co s druhotným odpadem, atd.)

3. Investor neinformuje dostatečně veřejnost (forma informace prostřednictvím orgánů samospráv obcí, případně letáčky či stručná informace v tisku jsou nedostatečné).

Investor opomíjí zainteresovat na předkládané investiční aktivitě okolní obce a veřejnost (např. formou akcí nebo komplexem různých kompenzací, vybudováním inženýrských sítí, občanské vybavenosti, bytovou výstavbou, pracovními příležitostmi, opravou nebo odklonem přetížených komunikací, výsadbou zeleně, atd.).

Praxe ukazuje, že i tzv. "NIMBY syndrom" (odpor vůči projektům s předpokládanými negativními vlivy v blízkosti bydliště občana), by nebyl rozhodující, kdyby investor více zohlednil zájmy dotčených subjektů a umožnil jim určitou formou "profitovat" z dané investiční aktivity.

B. VEŘEJNOST a DOTČENÉ OBCE

Jednou z nejdůležitějších zásad procedury EIA je projednání dané investiční aktivity s veřejností. Tato zásada je v souladu s významným dokumentem mezinárodního charakteru "Espoo konvencí" a především s principem demokratičnosti celého procesu EIA.

Místní orgány samosprávy, představitelé místních i jiných zájmových skupin obyvatel, ale i jednotliví občané se musí dovědět, jak se ovlivní kvalita životního prostředí, jaké budou dopady na jejich zdraví a jak se ovlivní celková kvalita života v oblasti. Praktické zkušenosti:

1. Laická veřejnost je odborně i morálně nepřipravená pro takovéto zapojení do rozhodovacího procesu.

U většiny investiční aktivitou dotčené veřejnosti se projevuje tzv. NIMBY syndrom (NIMBY - Not In My Back Yard je používáno pro výraz odporu vůči projektům s předpokládanými negativními vlivy v blízkosti bydliště občana).

2. Veřejnost není dostatečně informována o navrhované investiční aktivitě, ale ani o své úloze v proceduře EIA, informační "kampaně" jsou vedeny značně amatérsky bez spolupráce s odborníky.

Veřejnost také nemá dostatek objektivních informací o životním prostředí svého regionu.

3. Projevují se výrazné rozdíly v přístupech a stanovisku samospráv dotčených obcí s ohledem na jejich "zainteresovanost" na dané investiční aktivitě.

obec, která bude přímo dotčena výstavbou nebo provozem daného záměru většinou souhlasí s ohledem na kompenzační pozitiva, okolní obce, dotčeny řadou negativ (např. doprava, zvýšená možnost havárií, změna imisní situace, atd.) a minimem pozitiv (např. možnost levněji ukládat své odpady na skládku) s výstavbou nesouhlasí.

4. Ze strany obcí i veřejnosti jsou kritizovány zpracované dokumentace a posudky s ohledem na formálnost, přílišnou vědeckost, nekonkrétnost, nedořešenost zásadních problémů, nepřehlednost, atd. (starostové i lidé chtějí konkrétní řešení, ne "nástin řešení problémů").

5. Mnohdy se projevují obavy veřejnosti i obcí z možných havárií při provozu, dopravě, atd.

Zvláštní připomínky veřejnosti (požadují vypracování psychologické studie, estetické studie, lékaři upozorňují, že stresující pocity obyvatelstva z předpokládané výstavby mají vliv na zvýšený výskyt chorob, atd.).

6. Kritika nedostatečného "nástinu" řešení monitoringu během realizace a při provozu dané investice.

Při návrhu monitoringu se projevuje nedůvěra obcí i veřejnosti k měřením a zprávám státních institucí a investora.

7. Nedůvěra obcí i veřejnosti k řízení veřejného projednání pracovníkem ministerstva životního prostředí.

Není možné zajistit absolutní nestrannost, veřejnost má pocit, že MZP "stojí" na jedné či druhé straně.

8. Nedůvěra veřejnosti v objektivní rozhodování zástupců orgánů státní správy

C. ZPRACOVATEL DOKUMENTACE a POSUDKU

Dokumentace a posudek jsou dva základní nosné dokumenty vyplývající z naší právní úpravy procesu EIA. Oprávněné osoby, způsobilé zpracovávat tyto dokumenty (předpokládá se týmová práce oprávněnou osobou vybraných odborníků) nemají zatím ještě patřičné zkušenosti a s tím pak souvisí řada nedostatků:

1. Nedokonale zpracovaná dokumentace

- a) formální dodržení rozsahu přílohy č. 3 zákona č. 244/1992 Sb., nepřizpůsobení se druhu "investiční aktivity"
- b) nejsou dořešeny konkrétně základní problémy (např. u spalovny - co s druhotným odpadem)
- c) nepřehlednost některých částí dokumentace
- d) nedostatečné zpracování variant, především územních, technologických
- e) nesrozumitelnost zprávy pro veřejnost
- f) chybí sumarizace základních negativ a pozitiv navrhované investiční aktivity

Je důležité, aby stanovené odborné údaje byly pro veřejné projednání v dokumentaci či posudku prezentovány také v popularizované formě. Dokumentace proto musí obsahovat shrnutí netechnického charakteru. Je výhodné, pokud jsou informace důležité pro laickou veřejnost v textu vyznačeny - jiný druh písma, barevné zvýraznění, apod.)

2. Nedokonale zpracovaný posudek

- a) často jen formální zhodnocení rozsahu a obsahu dokumentace ve vazbě na přílohu č. 3 zákona
- b) chybí návrh opatření a podmínek pro vyloučení nebo snížení nepříznivých vlivů stavby, činnosti nebo technologie na životní prostředí

3. Neschopnost zpracovatelů dokumentací a posudků vystupovat a obhajovat stanoviska před veřejností

4. Problémem, který bude v budoucnu zřejmě vyžadovat určité řešení, je cenová politika v oblasti zpracování dokumentací a posudků. Náklady na EIA v zahraničí se pohybují od 0.5 - 2% z celkových investičních nákladů akce.

Praxe v ČR ukazuje značnou diferenciaci, která nejméně neodpovídá výše uvedenému rozsahu, ale mnohdy za "stejnou" dokumentaci platí investor i o řád vyšší částku.

II. STRUČNÉ ZHODNOCENÍ ZÁKONA ČNR č. 244/1992 Sb.

A. Klady

1) Respektování základních principů, jimiž je EIA procedura ve světě charakteristická

* princip včasnosti, prevence

EIA procedura musí být uplatněna v co nejvčasnější a nejúčelnější fázi rozpracování záměru, zákon upravuje posuzování vlivů připravovaných "aktivit" na životní prostředí

* princip ekologické odpovědnosti

Odpovědnost za ekologické důsledky postojů, stanovisek a rozhodnutí všech zainteresovaných subjektů

* princip demokratičnosti

Široká účast dotčené veřejnosti, jejíž názory musí být respektovány

* princip variantnosti

Každý záměr by měl být zhodnocen v několika reálných variantách své případné realizace

* princip ekologické expertizy

Posouzení připravovaného "projektu" z hlediska přímých a nepřímých vlivů na životní prostředí včetně opatření navržených k prevenci, eliminaci, minimalizaci, popřípadě kompenzaci účinků na prostředí

* princip komplexnosti

EIA je ve své podstatě komplexní procedura zachycující celý "životní cyklus" navrhované činnosti

2) Respektování Espoo konvence

- * princip prevence, proces E.I.A. probíhá v nejranějším stádiu rozhodovacího procesu

- * posuzují se již koncepce, plány, programy

- * přebírá se specifikace závazně posuzovaných činností z dodatku I., konvence

- * zákon navazuje na závazný obsah dokumentace z dodatku II., konvence

- * podrobná specifikace zapojení veřejnosti do E.I.A.

3) Přenesení rozhodovacího procesu do dotčené oblasti

Aktivity regionálního charakteru se nerozhodují z centra, dle § 20 odst. 6 může MŽP přenést působnost k posuzování na okresní úřad, což umožňuje mnohdy rychlejší a hospodárnější posouzení

B. Zápory

1) Vynechání fáze "predložení záměru" a začínání procesu E.I.A. až ve fázi "dokumentace"

2) Potlačení fáze "screeningu" (pevně daný výčet činností v příloze č. 1 a 2 zákona)

3) Potlačení fáze "scopingu" (předem stanovený závazný obsah a rozsah dokumentace, příloha č. 3 zákona)

4) Vyloučení zapojení veřejnosti v počátečních fázích procesu E.I.A. (poprvé se vyjadřuje až ke zpracované dokumentaci)

5) Není stanovena povinnost zpracování variant řešení

Samostatnou "kapitolou" jsou zkoušky odborné způsobilosti, které mají své klady i zápory.